

- ⊙ **determinanta** (lat. determinare = odrediti)
fdl. presudan faktor, činilac koji određuje pravac i cilj
- ⊙ **Antropo** (grč. anthropos) predmetak u složenicama sa značenjem: čovjek
- ⊙ **ambijenat** (lat. Ampire = obilaziti; opkoljavati) sredina, okolina, društvo u kome neko živi i radi † **ambijent**

Suština komuniciranja u sportskoj politici

- ⊙ Ako se pod komunikacijom podrazumijeva sistem stvaranja, prenošenja i korišćenja relevantnih informacija, na kojima se zasnivaju i razvijaju svi kontakti, pa i sportski, svi odnosi i ponašanja, te sve društvene pojave, onda su komunikacije osnovni instrument organizacije i upravljanja informatičkim tokovima, na kojima se zasniva opstanak

- ◉ Poslovanje u sportu predstavlja **zaokružen sistem** sportskih aktivnosti
- ◉ Sportska aktivnost je svjesna i svrsishodna, unaprijed planirana, kod koje se zna **zašto se radi, kada, kako, čim i s kim**
- ◉ Osnovni preduslov su informacije

⊙ Da bi se shvatila suština komunikacija, neophodna je analiza sljedećih izvora informacija, te determinanti sportskih komunikacija, a to su:

- antropo-ambijentalni korijeni komuniciranja
- psihološki faktori komuniciranja
- socijalni korijeni komuniciranja

Antropo-ambijentalni izvori komuniciranja

- ◉ Komuniciranje je funkcija svojstvena živom svijetu
- ◉ Čovjek i životinje
- ◉ Antropološko polazište komunikacija je vezano za odnos pojedinca prema organizaciji i spoljnom svijetu
- ◉ Predstavlja izazov da se svakog trenutka nađe prava poruka

- Sportske komunikacije su determinisane, pored ostalog, i antropološkim osobinama čovjeka, i to posebno kada su u pitanju osobine iz domena kulturne antropologije
- U pitanju su osobine vezane za razvoj čovjeka kao bića koje misli, sa razvijenim sredstvima za komuniciranje,
- Čovjek, kao misaono biće prima, obrađuje i emituje informacije

Govor kao sredstvo komunikacije

- **Govor** predstavlja razvijen sistem komuniciranja, putem koga se omogućava transmisija iskustva, ne samo kao upotrebljive informacije, već, prije svega, kao podloga za stvaranje novih informacija, kao i instrument za cjelishodnu upotrebu primljenih ili stvorenih informacija, kao i transportovanja autonomno stvorenih informacija" (S.Bjelica i D.Bjelica, 2006)

- Posebno mjesto pripada jeziku → semantički aspekt problematike jezičkih simbola u procesu komuniciranja
 - Karakteristike jezika, kao sredstva komunikacije, mogu biti analizirane sa različitih stanovišta, zavisno od područja i načina uticaja na proces komuniciranja
- Individualna, grupna, etnička i slična obilježja, koja određuju semantičke karakteristike jezika

- Razvijenost čula i njihova specifična veza sa sistemom mišljenja predstavljaju determinante sistema komuniciranja.
- Pored antrolološke osnove komuniciranja, značajno mjesto pripada i drugim ambijentalnim determinantama.

Etiološki činioci komuniciranja:

- geografske determinante
 - ekološki faktori
- demografske osnove
 - socijalni ambijent
 - civilizacijski uslovi

- **Geografske determinante** komuniciranja se odnose na one relevantne faktore komunikacija, koji uslovljavaju određeni tip i karakteristike komunikacija
- Blizina uslovljava **neposredne**, a udaljenost **posredne** komunikacije
- Smetnje za radio i TV signale (planine i mora)

- Ekološki faktori → poremećaji i katastrofe koje se, često prikrivaju
- Demografski faktori → dnevne, povremene i trajne migracije predstavljaju snažan komunikacijski kanal
- Socijalni ambijent → organizovan način komuniciranja sa ciljem da se izgradi socijalni sistem
- Akumulirane informacije u iskustvu → civilizacija

- **Kulturne determinante** u etiologiji i strukturi komuniciranja
- Komunikacija veoma zavisi od kulture koja je imala uticaja na čovjeka tokom njegovog odrastanja, čak u nekim slučajevima pojedini autori **poistovećuju ova dva pojma** i odbacuju binarnu podjelu između komunikacije i kulture
- Opšta je poznanica da je čovječanstvo suočeno sa činjenicom da je **komuniciranje njegova sudbina**

- Svaka sredina nosi svoje specifičnosti komuniciranja i veoma je važno da se pošiljalac sportske poruke unaprijed upozna sa sredinom koju bi trebalo da posjeti
- Velika je vjerovatnoća da će se na udaljenijoj lokaciji susreti sa skroz drugačijim normativima kada je komuniciranje u sportu u pitanju, te aktivnosti koje su više nego prihvaćene kod svoje kuće mogu biti razlog izazivanja negodovanja ili, čak i konfliktne situacije na strani

- Neki ljudi, sa dolaskom u novu sredinu unose, svojim prisustvom razne kulturne sklonosti nepoznate tamošnjem okruženju a od njih neke mogu djelovati podsticajno, dok su druge prava prepreka uspostavljanju dobrih ličnih i poslovnih kontakata

- Načini komuniciranja **na istoku** su mnogo srdačniji dok su **na zapadu** svedeni na pojednostavljene oblike koji su podređeni, isključivo poslovanju
- Amerikanci u teškim situacijama daju prednost pregovorima **licem u lice**
- Japanci izbjegavaju ovaj način komunikacije u konfliktnim situacijama jer žele zaobići situacije direktnog suparništva i „gubljenja obraza“ u slučaju poraza → pregovori **preko posrednika**

- U Sjevernoj Americi **dodirivanje** je dozvoljeno kada su prijatelji u pitanju, ali dodirivanje u poslovnom okruženju nije ni malo tolerantno
- U Južnoj Americi, čak je i **zagrljaj** dozvoljen prilikom upoznavanja
- Na Srednjem istoku, vrlo često se susreću primjeri gdje dva prijatelja istog pola hodaju ulicom zagrljeni ili se, čak **drže za ruke** kako bi prikazali svoje čvrsto prijateljstvo

Psihološka osnova komuniciranja

- Komuniciranje, kao svjestan proces razmjene informacija, **nadgradnje antropo-ambijentalnih elemenata**, sopstvenu strukturu zasniva na elementima psihogenog karaktera
- **Brojni** su psihološki faktori koji predstavljaju etiološku osnovu informacija, odnosno komuniciranja

- Psihički procesi su kanali preko kojih se sadržaji iz odgovarajućeg ambijenta transformišu u informaciju

Radi se o sljedećim procesima:

- percepcija ili opažaj
- proces pamćenja
- proces mišljenja
- stvaranje i korišćenje pojmova

- **Percepcija ili opažaj** je psihički proces, preko koga se, posredstvom čula, primaju ambijentalni sadržaji i pretvaraju u **predstave** tj. slike o onome što je bilo predmet opservacije
- **Predstave** su elementarni oblik ili elemenat u informativno-komunikativnom sistemu
- Psihičkim procesom **pamćenja** zadržavaju se značajni elementi predstava ili primljenih slika, a manje značajni se napuštaju

- Funkcionalnim spajanjem značajnih predstava ili djelova srodnih predstava, uslovljava **mišljenje** kao psihički proces, nastaju **pojmovi**, kao izuzetno značajne psihičke tvorevine za izvor informacija i sistem komunikacija
- Interesi, motivi, karakteristike ličnosti i psihološka stanja

Sociogeni korijeni komuniciranja

- Informacije i komunikacije predstavljaju jedan od osnovnih elemenata **makro i mikro socijalnog menadžmenta**
- Sociogeni faktori se mogu pronaći, prije svega u navedenim antropološkim i psihološkim izvorima komunikacija, posebno kada je riječ o **socijalnoj antropologiji i socijalnoj psihologiji**

- Zatim se mogu identifikovati u strukturi ambijentalnog kompleksa formiranja informatičko-komunikacijskog sistema kada je ekološki i demografski aspekt komuniciranja u pitanju
- Ekonomija, civilizacija, pravo i politika su autentično sociogeno područje formiranja informatičko-komunikacijskog sistema

- Sa stanovišta djelatnosti, komunikacije čine osnovu informacija o aktivnostima, elementima tih aktivnosti i o odnosima između njih
- Odnosi između aktivnosti, u strukturi djelatnosti, odnosi između djelatnosti, djelatnosti i sistema, i između sistema, zasnivaju se na relevantnim informacijama o njima samima
- Sportska djelatnost je polazna sociološka kategorija \leftrightarrow mikro i makro relacije (šema 1.)

- Mogu se vršiti **sociološke analize** svih socijalnih kontakata, društvenih odnosa, ponašanja, pojava i tvorevina u procesu komuniciranja iz sportske djelatnosti
- Pošto su **informacije i komunikacije** jedan od elemenata menadžmenta bilo koje pojave, prema tome njihovo **porijeklo se vezuje u sferi sociogenih faktora**, posebno za elemente organizacione strukture

- Prije svega, tu spadaju uloge, ugled, moć i položaj, zatim pravila ponašanja, društvene skupine (grupe, slojevi, kategorije, zajednice i organizacije) i društvene tvorevine (institucije, oblici svijesti i drugi društveni agregati)